

Vliv neplodnosti na kvalitu partnerského vztahu

The issue of Infertility in partner relationship

Kubcová, Šárka; Kubcová, Jana

Úvod

V obecném povědomí je těhotenství běžnou záležitostí, která nastává poté, co se muž a žena rozhodnou počít dítě. Mnohdy žena otěhotní i bez tohoto rozhodnutí. Nezřídka je těhotenství nečekanou a nepříjemnou životní komplikací. Pro každý desátý pár je však těhotenství přáním, které zůstává nesplněno.

Neplodnost, v medicíně definovaná jako „neschopnost počít dítě během jednoho roku nechráněného pohlavního styku s normální frekvencí“, (www.neplodnost.cz) se zdá být rostoucím problémem na celém světě. Ačkoliv nejsou k dispozici přesná čísla (nechtěná neplodnost se v mezinárodním měřítku systematicky nesleduje), z různých zdrojů zaznívají varovné hlasy. V současnosti Světová zdravotnická organizace (WHO) odhaduje, že problémy s plodností nově prožívají asi 2 miliony párů ročně. Všeobecně se předpokládá, že na každých 100 párů připadá 80 „normálně“ plodných a 4 zcela neplodné. Zbývající páry mají sníženou plodnost, což znamená, že jeden nebo oba rodiče trpí poruchou, která podstatně snižuje pravděpodobnost početí, neznemožňuje však oplodnění zcela. Přibližně 33 % párů z této poslední skupiny zůstane po uplynutí 3 let také bezdětných.

I když vytoužené těhotenství stále nepřichází, není dobré se tím trápit. Při léčbě neplodnosti muž a žena mají žít normálním životem. Úzkost může vést k hormonálním změnám a otěhotnění je pak ještě těžší. To je však teorie, které se těžko dosahuje. V reálu je život muže a ženy ovlivněn.

Jedná se tedy o velice vážnou a citlivou oblast, která se může týkat každého z nás. Otázka, jak neplodnost ovlivňuje partnerský vztah, byla předmětem našeho výzkumného šetření.

Naprostá většina lidí vstupujících do manželství si přeje mít dříve či později děti. Podstatnou vnitřní oblastí manželského života je ve většině manželství a po větší část jeho trvání péče o děti, výchova dětí a vztah k dětem. Závažné problémy mohou v manželství vznikat, když manželé nemohou mít děti.

Matějček (1992, s. 47) říká, že závažné problémy zpravidla nevznikají, berou-li se partneři, kteří již předem vědí, že pro neplodnost nebo chorobu některého z nich nebudou moci mít spolu děti, a proto je jejich manželství primárně zaměřeno na realizaci jiných cílů, než je plození a výchova vlastních dětí.

Nedochází-li však u manželů delší dobu k plánovanému otěhotnění, nastávají často stresové situace, které se mohou nepříznivě odrážet na jejich manželském souladu. Období lékařského vyšetřování, léčení, přizpůsobování termínů i technik soulože, opakované pokusy o umělé oplodnění ženy i beznadějně pokusy o získání vhodného dítěte do adopce způsobují dlouhodobou tenzi, která se nezřídka odráží na zhoršené kvalitě sexuálního soužití a vede k pochybnostem o smyslu manželství a pocitům viny či deprese s obavami o osud manželství a citového vztahu.

Pokud manželé nemohou mít děti, jsou vidět dva typické způsoby psychického řešení takové situace.

Jedni zůstávají bezdětní a přijímají skutečnost svého biologického selhání. Tvoří si identitu „bezdětných manželů“. Mnohdy se tak děje za pomoci nejrůznějších racionalizací, které přetvářejí životní zkušenost v osobně přijatelnější a společensky výhodnější „uvědomělé rozhodnutí“. I takový vztah má hodnotu; manželé si mohou vzájemně rozumět, poskytovat si podporu a realizovat jiné společensky významné hodnoty. Mají-li oba určité ambice v zaměstnání, jsou u nich vytvořeny předpoklady pro nezatěžující průběh dvoukariérového manželství.

Druzí proti biologickému selhání protestují, potřeby rodičovské identity se nevzdávají a hledají její uspokojení náhradním způsobem. To znamená, že přijímají za vlastní cizí dítě, ať již formou adopce, nebo pěstounské péče. Právě na jevu adopce se může ověřit mimořádná intenzita, jakou se potřeba rodičovské identity vyznačuje. Je přirozené, že si to lidé s vlastními dětmi, v rodičovské identitě uspokojení, zpravidla vůbec neuvědomují.

Byly stanoveny 3 hypotézy:

Hypotéza - H1

U více než 50ti % respondentů neplodnost ovlivnila partnerský vztah.

V této hypotéze jsme zjišťovali jakýkoliv vliv, to znamená, zda vztah nějak „posílila“ či naopak „oslabila“. Popis toho, jak a v jakých oblastech života konkrétně neplodnost partnera a jejich partnerství ovlivnila, jsme se zabývali v jiných otázkách podrobněji a s jejich výsledky Vás seznámíme během textu. Hypotéza – H1 byla potvrzena.

Hypotéza - H2

Předpokládáme, že problematika neplodnosti u více než 1/3 respondentů, oba partnery sblíží.

Tato hypotéza se nepotvrdila.

Hypotéza - H3

Návštěvu lékaře, budou iniciovat převážně ženy.

Tato hypotéza byla potvrzena.

Soubor a metodika

Ke sběru dat jsme zvolili empirickou metodu dotazníkového šetření. Protože není vytvořený žádný standardizovaný dotazník, a tato práce je jednou z prvních zabývajících se výzkumem problematiky neplodnosti a jejího vlivu na partnerský vztah, museli jsme vytvořit vlastní dotazník pro respondenty.

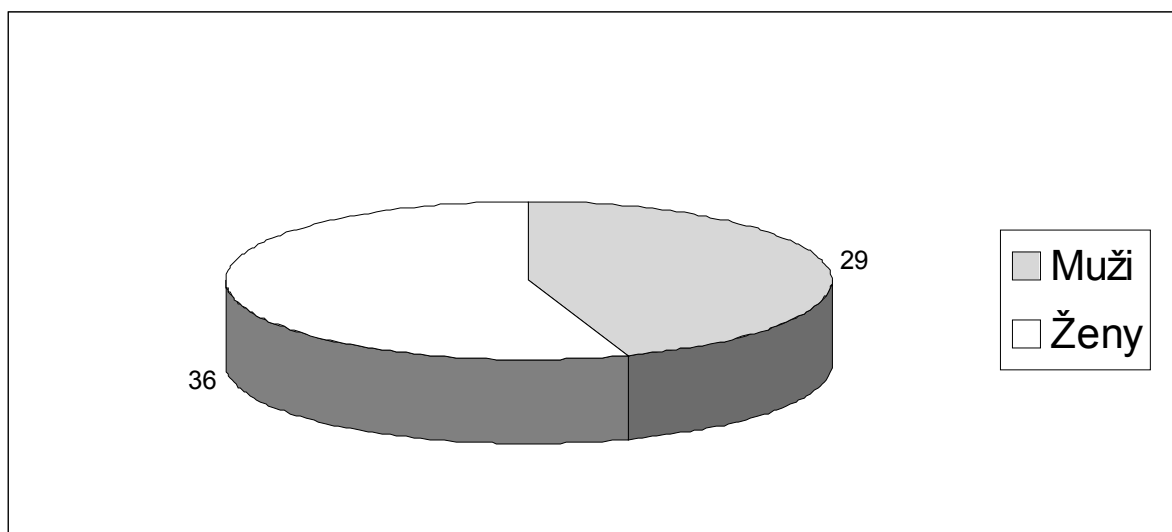
Dotazník obsahoval 50 otázek a byl anonymní. Vzhledem k tématu této diplomové práce a jejímu cíli byly nejčastěji pokládány otázky otevřené. Dále pak byly použity otázky polootevřené a otázky uzavřené, kdy respondenti zakřížkovali pouze „ANO“ nebo „NE“, případně vybírali z určité škály. Respondenti měli možnost se v případě jakýchkoliv dotazů či nejasností obrátit přímo na mě, a to prostřednictvím e-mailu, SMS nebo telefonicky. Někteří respondenti tuto možnost využili, což nás velice potěšilo a považujeme to za projev zájmu a důkaz smysluplnosti a potřebnosti rozpracování této tematiky do hloubky.

Celkem bylo vyhodnoceno 65 dotazníků. V níže uvedené tabulce č.1 je uvedeno rozčlenění respondentů dle základních identifikačních údajů, a to pohlaví a věku. Graf č. 1 přehledně zobrazuje poměr mužů a žen.

Tab. č. 1 Rozdělení respondentů dle věku a pohlaví

	Méně - 19	20-30	31-40	41-50	50- více	Σ
Muži	0	7	18	4	0	29
Ženy	0	20	16	0	0	36
Celkem	0	27	34	4	0	65

Graf č. 1 Poměr mužů a žen

Výsledky

Z 50ti otázek jsme vyhodnotili následující:

Na koho jako prvního jste se se svým problémem (situací) obrátil (a) ?

Kdy u Vás došlo k rozhodnutí vyhledat lékařskou pomoc?

Cítíte, že se Vaše partnerská situace odráží ve Vašem zaměstnání?

Jak neplodnost ovlivnila Váš vztah – soužití?(komunikace, přátelé, práce, vztah k rodičům...)

Cítíte, že situace kolem neplodnosti Vašemu vztahu něco vzala nebo naopak dala?

Napište, co Vám tato zkušenost dala.

Napište, co Vám tato zkušenost vzala.

Byla Vaše komunikace otevřená a důvěrná již dříve, nebo teprve až tehdy, kdy situace vytvořila podmínky pro svěřování vlastních pocitů?

Cítíte, že jste si s partnerem(kou) stejně blízcí, bližší než před objevením neplodnosti (vznikem Vaší současné situace) nebo cítíte určité odcizení?

Milujete se s partnerkou(rem) stejně rád(a) jako před tím, než jste objevili ve Vašem vztahu neplodnost?

Máte pocit, že jste s partnerem(kou) problém neplodnosti zvládli/zvládáte tak, jak byste si představoval(a)?

Kde se Vám dostalo bližších informací o neplodnosti?

Vědí o Vašem problému Vaši rodiče?

Byla by pro Vás adopce přijatelným řešením?

Byli byste ochotni být poradci pro cizí pár, který se teprve seznamuje a vyrovnává s problematikou neplodnosti, v oblasti Vašeho bydliště?
(podělit se o své dosavadní zkušenosti, rady, říci o úspěších i neúspěších umělého oplodnění...)

Na koho jako prvního jste se se svým problémem (situací) obrátil (a) ?

76 % žen se obrátilo na svého gynekologa. 16 % žen se se svým podezřením obrátilo jako na prvního, na svého partnera. 4 % žen na poradnu pro neplodná partnerství a 4% žen na rodiče. Žádná žena se neobrátila na léčitele.

70 % mužů se obrátilo na gynekologa své partnerky. 20 % mužů se svěřilo jako první osobě partnerce, 5 % na léčitele, 5 % na poradnu pro neplodná partnerství. A žádný muž se neobrátil na rodiče.

Výsledky výzkumného šetření podle let, po kterých došlo k rozhodnutí vyhledat lékařskou pomoc.

Lékařskou pomoc se ženy nejčastěji rozhodly vyhledat po 1 roce snahy o otěhotnění. Pomoc po 1 roce se rozhodlo vyhledat 38 % žen. 29 % žen vyhledalo pomoc po 2 letech a 21 % po 3 letech. 8 % žen se na lékaře obrátilo po 6 ti letech snahy o otěhotnění a 4 % po 4 letech. Déle žádná z žen nečekala.

U mužů tomu bylo trochu jinak. **Nejvíce procent, a to 48 % mužů, vyhledalo lékařskou pomoc po 3 letech.** Po 2 letech snah o oplodnění partnerky vyhledalo lékaře 26 % mužů. 11 % po 6 ti letech, 5 % po 1 roce, 5 % po 5 ti letech a 5 % po 10 ti letech snah o oplodnění.

Cítíte, že se Vaše partnerská situace odráží ve Vašem zaměstnání?

Pouze 21 % žen uvedlo, že se jejich partnerská situace odráží v zaměstnání a nějakým způsobem ovlivňuje jejich schopnost soustředit se v práci a podobně. 79 % žen uvedlo, že řešení neplodnosti se vůbec žádným způsobem neodráží v jejich zaměstnání. U mužů uvedlo 16 % procent dotazovaných, že celá situace má vliv na jejich zaměstnání, nějakým způsobem se v něm odráží. A 84 % mužů uvedlo, že se jejich partnerská situace v zaměstnání nijak neodráží.

Jak neplodnost ovlivnila Váš vztah – soužití?(komunikace, přátelé, práce, vztah k rodičům...)

Cílem této otázky bylo zjistit, zda neplodnost ovlivnila či neovlivnila vztah a pokud ano, tak jak problematika neplodnosti a její řešení ovlivnilo soužití partnerů, ale také vztah k rodičům, přátelům a podobně.

Muži uváděli, že ve vztahu k přátelům se situace nijak neodrážela a naopak ve vztahu k rodičům po sdělení problému, se kterým se pár potýkal, došlo k vyjasnění situace a zlepšení vzájemných vztahů. Došlo k upevnění vztahů s některými přáteli a i vztahu samotných partnerů.

Někteří muži však uvedli, že přibýlo depresí a stavů beznaděje s každým neúspěšným pokusem o početí.

Ženy uvedly, že po neúspěšných pokusech o otěhotnění nemohly navštěvovat po určitou dobu přátele s malými dětmi. Po čase se situace ale zlepšila a přátelské vztahy se obnovily.

Muži i ženy shodně uvedli, že se zlepšily vztahy s rodiči poté, co jim řekli o problému, který se v jejich partnerském vztahu objevil. Komunikace s rodiči se stala v této otázce otevřenější, rodiče se začali více zajímat a diskutovat o problémech a možnostech svých dětí a o problematice neplodnosti jako takové.

Stejně jako muži i ženy potvrdily, že situace upevnila jejich partnerský vztah a partneři jsou k sobě vstřícnější a citlivější, a dokonce umožnila vznik nových přátelství s jinými páry, které se potýkají se stejným problémem.

Ženy dále uvedly, že jejich přátelé, kteří byli zdraví, se potom, co se jim svěřily se svým problémem, začali o problematiku neplodnosti více zajímat a tím se našlo společné téma, které páry spojovalo. Podpora, kterou tím zdravý pár dával svým přátelům, byla obrovská a současně tím zmizel nepříjemný pocit partnerů postižených neplodností, že by svým problémem někoho obtěžovali. Tento pocit, provází zřejmě většinu těchto párů, a proto se s ním svěřují pouze nejbližším osobám, a to je do jisté míry omezuje v komunikaci s ostatními lidmi a přáteli.

O svém problému nehovoří ani přesto, že je trápí a rády by si o něm promluvily i s někým jiným než s lékařem, ale mají pocit, že by „obtěžovaly“, případně by se staly terčem posměchu.

Cítíte, že situace kolem neplodnosti Vašemu vztahu něco vzala nebo naopak dala?

Celých 100 % žen uvedlo, že situace s řešením problému neplodnosti měla nějaký přínos pro jejich vztah. Byla ohodnocena jako pozitivní událost v jejich životě a ani jedna žena neuvedla, že by ji tento problém o něco ochudil, že by něco díky tomu ztratila, o něco přišla.

Naopak muži v 16ti % uvedli, že jim neplodnost něco „vzala“. 84 % mužů však celou situaci hodnotí, stejně jako ženy, jako obohacující životní zkušenost.

Napište, co Vám tato zkušenost dala.

Napište, co Vám tato zkušenost vzala.

Začneme ženami, které ze 100 % uvedly, že situace kolem neplodnosti jejich vztahu něco „dala“. Jisté klady celé situace se předpokládaly, nicméně takováto jednomyslnost u všech žen byla překvapující.

Mezi přínosy celé situace bylo zahrnuto posílení vztahu a objevení „skutečného přítele“ v partnerovi. Více vzájemného porozumění, ohleduplnosti, starostlivosti, víry v sílu vlastního partnerského vztahu, sílu nevzdávat se po neúspěchu, více trpělivosti, schopnost řešit problémy. Tato nelehká situace odhalila důležitost a podstatu partnerství. Umožnila seznámit se s kolektivem odborníků, kteří problém neplodnosti řeší po lékařské stránce. Člověk si začne více vážit početí dítěte přirozenou cestou, uvědomuje si hodnotu rodiny. Dala nové poznatky o problematice, o které by se člověk jinak nedozvěděl, zajistila klid, protože ukázala, že i v takové situaci je naděje na oplodnění. Je to veliká životní zkušenost.

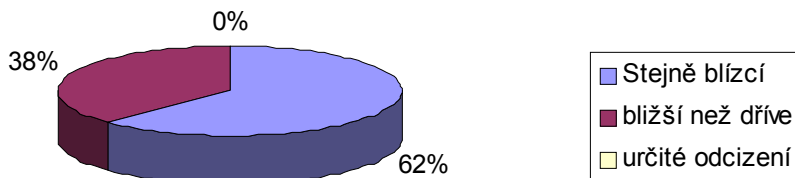
Muži, kteří uvedli, že jim situace kolem neplodnosti něco „dala“ odpovídali podobně jako ženy. Ti, kteří uvedli, že jim neplodnost něco „vzala“, napsali, že to byla především radost ze života, protože chybí naplnění vztahu.

Byla Vaše komunikace otevřená a důvěrná již dříve, nebo teprve až tehdy, kdy situace vytvořila podmínky pro svěřování vlastních pocitů?

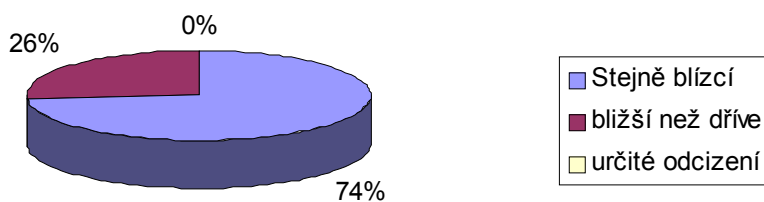
17 % žen uvedlo, že teprve tehdy, když s partnerem začaly řešit problém neplodnosti, se v jejich vztahu vytvořil prostor pro vzájemné svěřování pocitů. U mužů to bylo 11 %. 83 % žen a 89 % mužů uvedlo, že partnerská komunikace byla důvěrná a otevřená již dříve.

Cítíte, že jste si s partnerem(kou) stejně blízcí, bližší než před objevením neplodnosti (vznikem Vaší současné situace) nebo cítíte určité odcizení?

Odpověď na otázku: "Cítíte, že jste si s partnerem(kou) stejně blízcí, bližší než před objevením neplodnosti (vznikem Vaší současné situace) nebo cítíte určité odcizení?" U žen.

Odpověď na otázku: "Cítíte, že jste si s partnerem(kou) stejně blízcí, bližší než před objevením neplodnosti (vznikem Vaší současné situace) nebo cítíte určité odcizení?" U mužů.

Milujete se s partnerkou (rem) stejně rád (a) jako před tím, než jste objevili ve Vašem vztahu neplodnost?

Na tuto otázku odpovědělo celých 100 % žen kladně, to znamená, že sexuální život se vzniklou situací nijak nenarušil a milování je pro ženy stále stejně příjemné. Stejný názor, jako ženy, uvedlo 95 % mužů. 5 % mužů však uvedlo, že z milování s partnerkou nemají takové potěšení jako dříve a s partnerkou se nemilují rádi.

Máte pocit, že jste s partnerem(kou) problém neplodnosti zvládli/zvládáte tak, jak byste si představoval(a)?

100 % žen odpovědělo, že ano. 95 % mužů odpovědělo ano, 5% mužů však odpovědělo, že situaci s partnerkou nezvládli tak, jak by si představovali.

Kde se Vám dostalo bližších informací o neplodnosti?

56 % žen získalo informace od lékaře. 13 % žen z časopisů a stejný počet žen, 13 %, také z informačních letáků v čekárně. 5 % žen z internetu a zbylých 5 % žen od přátel.

Vědí o Vašem problému Vaši rodiče?

O problému neplodnosti ve vztahu partnerů ví 96 % rodičů partnerky a pouze 4 % to neví. U mužů je s touto situací obeznámeno pouze 79 % rodičů.

Byla by pro Vás adopce přijatelným řešením?

62 % žen uvedlo, že ne. 38 % žen uvedlo ANO. U mužů byly výsledky následující: 58 % mužů uvedlo, ANO a 42 % mužů uvedlo NE.

Byli byste ochotni být poradci pro cizí pár, který se teprve seznamuje a vyrovnává s problematikou neplodnosti, v oblasti Vašeho bydliště? (podělit se o své dosavadní zkušenosti, rady, říci o úspěších i neúspěších umělého oplodnění...)

Reakce na tuto otázku byly následující: 77 % žen uvedlo, že by tuto možnost uvítaly, 23 % žen však tuto spolupráci odmítá. U mužů by 68 % bylo pro takovou vzájemnou pomoc a 32 % proti.

Diskuse

Na koho jako prvního jste se se svým problémem (situací) obrátil (a) ?

Největší důvěru má jednoznačně gynekolog a to jak u žen, tak u mužů. Lze se domnívat, že hlavním důvodem je, že se jedná o nejsnadněji dostupného odborného lékaře v této oblasti.

Svou roli zde hraje i fakt, že je ošetřujícím lékařem ženy a tudíž pár může cítit určitou intimitu a diskrétnost. Na gynekologa své partnerky se obracejí i samotní muži, kteří mají podezření, že jsou neplodní.

Je možné se domnívat, že jak pro muže, tak pro ženy je diagnostikovaná neplodnost určitou prohrou nejen s přírodou ale i prohrou společenskou, a tudíž jim odhodlání jít s tímto problémem k lékaři může činit nemalé potíže. Přesto může existovat domněnka, že pro ženy je to přece jen snadnější, a to z důvodu, že jsou zvyklé navštěvovat gynekologické prohlídky pravidelně.

Kdežto muži na takovéto prohlídky nechodí, a proto to pro ně může být mnohem těžší než pro ženu, která si již na ošetřujícího lékaře „zvykla“ a vytvořila si k němu důvěrnější vztah.

Tím, že muži nemají svého lékaře, dostávají se tak pro radu prostřednictvím partnerky lékaře, který tím, že ošetřuje jednoho partnera, je jakoby „rodinný přítel“ v intimních záležitostech.

Na druhém místě, jak u mužů, tak u žen, je partner, kterému se jako prvnímu partneri svěřili se svým podezřením. Důvodem je opora v jejich protějšku.

Na třetím místě u žen je poradna a rodiče. Muži rodiče neuvedli vůbec, ale na rozdíl od žen **vedli léčitele a také poradnu.**

Poradna a léčitel byli u mužů na stejném místě. Stejně jako u žen byli **na stejném místě rodiče a poradna.** Z toho je vidět, že muži neradi mluví o svých obtížích v rodinném kruhu. Důvody mohou být samozřejmě různé. Od špatného vztahu syna a rodičů až po stud.

Cítíte, že se Vaše partnerská situace odráží ve Vašem zaměstnání?

Každý jistě na vlastní kůži poznal, jaké to je řešit soukromé problémy a přitom podávat stále stejné pracovní výkony v zaměstnání. Taková situace vyžaduje od člověka vysokou koncentraci pozornosti a schopnost co možná nejlépe oddělit pracovní a soukromé záležitosti a naučit se nenesit si osobní problémy do práce a naopak. Zní to hezky a je to určitý ideál, ale otázkou je, zda je vůbec v lidských silách naprogramovat se jako počítač a při odchodu do zaměstnání hodit všechny problémy, které s prací nesouvisí, za hlavu.

Domníváme se, že to není možné. Pravdou ale také je, že pokud nás nějaký problém trápí delší dobu a jeho vyřešení se stále nechýlí ke konci, práce se může stát vysvobozujícím okamžikem, kdy jsme zaměstnání jinými povinnostmi a starostmi tak, že na svůj problém na chvíli zapomeneme. Zaměstnání takové situaci pomáhá a odlehčuje tíhu neseného problému. V práci si odpočineme a nabereme další energii k řešení osobních problémů.

Když byla do dotazníku zařazována otázka týkající se právě toho, jak se odráží situace neplodnosti a její řešení v zaměstnání obou partnerů, očekávali jsme, že bude mít daleko větší vliv na pracovní nasazení, než respondentky a respondenti uvedli.

Máte pocit, že jste s partnerem(kou) problém neplodnosti zvládli/zvládáte tak, jak byste si představoval(a)?

V dotazníku jsme zařadili i otázku, která měla nastínit spokojenost jednotlivých partnerů s tím, zda jako pár situaci kolem neplodnosti zvládli podle svých očekávání – zda jim jejich partner(ka) byl(a) oporou... Všechny ženy byly s tím, jak situaci s partnerem zvládly, spokojeny. Stejně tak, tomu bylo u mužů, kde pouze 5 % mužů uvedlo, že situaci s partnerkou nezvládli tak, jak by si oni představovali, že by celou situaci zvládnout měli.

Kde se Vám dostalo bližších informací o neplodnosti?

Muži i ženy obdrželi nejvíce informací u lékaře.

Druhým nejčastějším zdrojem informací je pro ženy internet, časopisy a informační letáky. Všechny tři zdroje jsou na stejném místě.

U mužů je na druhém místě jednoznačně internet, který získal 13 %.

Na třetím místě u žen skončili přátelé, které muži nevedli vůbec.

U mužů se na třetím místě umístily časopisy a na čtvrtém místě informační letáky.

Byla by pro Vás adopce přijatelným řešením?

Jsou velice individuální rozdíly v rozhodování, kdy k adopci přistoupit. Toto rozhodnutí závisí pouze a jenom na partnerech a na jejich uvážení, zda je ten pravý čas, případně zda s tímto řešením ještě počkat.

Pro muže a ženy, kteří možnost adoptovat dítě připouštějí, je nejčastěji důvodem, kdy začít o adopci uvažovat okolnost, že by „neměli vlastní dítě“.

Bohužel tato otázka nebyla rozvedena, a proto odpověď „pokud bychom neměli vlastní dítě“ o ničem nevypovídá. Neříká nic o době, dokdy partneři chtějí o dítě usilovat sami, kdy u nich dojde k přesvědčení, že vlastní dítě mít nebudou. A to na 100 % neurčí ani lékař.

Dovolili bychom si citovat některé výroky přímo z dotazníků respondentů – mužů:

„Pokud by to nešlo jinak.“

„Pokud by nebylo jiné řešení.“

„Pokud by zdravotní rizika vůči manželce byla příliš vysoká.“

„Pokud by další pokus již nebyl psychicky únosný pro ženu.“

Odpovědi mužů jsou velice citlivé, jemné a plné ohledu na stav a pocity partnerek. I to je důkazem toho, že celou situaci muži prožívají stejně jako ženy, že jsou schopni své pocity sdělit a nestydí se za to – i přesto, že v dnešní společnosti stále „přežívají“ „kořeny“ dřívější výchovy, která nedovolovala mužům ukázat svůj strach, lítost, smutek nebo dokonce pláč. A vyhledat odbornou radu bylo a zřejmě stále mezi lidmi je vzhledem k mužům považováno za ostudu nebo jakési přiznání slabosti, nemohoucnosti.

Poslední dobou se zdá, že psychologická a psychoterapeutická se stávají módní záležitostí, která je společensky žádoucí. Jakoby bylo „moderní“ mít problémy.

Práce psychologů a psychoterapeutů je jistě velice důležitá, ale občas se lidé stávají méně „otužilí“ v řešení vlastních problémů samostatně a zodpovědně. Se vším se jdou hned poradit.

Nyní bychom rádi citovali odpovědi žen na tu samou otázku:

„Po vyčerpání všech možností mít vlastní dítě.“

„Do pěti let.“

„Pokud by nebylo jiné řešení.“

„Po druhém neúspěšném pokusu o početí s lékařskou pomocí.“

To jsou nejčastěji se vyskytující odpovědi. Zajímavé je, že ani jedna odpověď nezahrnovala jako důvod k přistoupení k adopci psychický stav partnera po několika neúspěšných pokusech o otěhotnění. Kdežto muži se o psychický stav partnerky zajímali daleko častěji.

Odpovědi mužů a žen, kteří byli proti adopci, byly jednoznačné. K adopci by nepřistoupili nikdy, za žádných okolností.

Důvody, které činí adopci nepřijatelnou.

Respondenti měli odpovídat na otázku: „Proč je pro Vás adopce nepřijatelná?“ Tato otázka měla upřesnit otázku předchozí a přiblížit důvody proti adopci.

Ti, kteří byli ostře proti adopci, se rozdělili na dvě skupiny. První skupina možnosti vyjádřit se blíže ke svému postoji proti adopci nevyužila. Hlavním a jediným důvodem, proč je adopce nepřijatelná pro skupinu druhou, byl fakt, že už mají jedno dítě vlastní.

Proč by měl být problém mít jedno dítě vlastní a jedno adoptované nikdo nepopsal.

Pozornost upoutal výrok muže, který sám o sobě nutí k hlubšímu zamyšlení a trochu nás přenáší do dob králů, kdy bylo vzhledem k nástupnictví na trůnu velice důležité mít vlastního potomka, nejlépe syna. Výrok, který ukazuje jiný úhel pohledu na to, jak moc a hlavně co až může vlastní dítě pro partnery znamenat, zněl: „Toužím po skutečně „vlastní krvi“.

Byli byste ochotni být poradci pro cizí pár, který se teprve seznamuje a vyrovnává s problematikou neplodnosti, v oblasti Vašeho bydliště? (podělit se o své dosavadní zkušenosti, rady, říci o úspěších i neúspěších umělého oplodnění...)

V současné době je v zahraničí trendem seznamovat navzájem lidi, kteří mají stejné problémy. Záměr je jednoduchý – tito lidé si mohou být navzájem oporou, přáteli ale i poradci. Navzájem si mohou vyměňovat zkušenosti, rady, doporučení a hlavně uvidí, že podobný problém jako oni,

řeší i jiní lidé. Dotazovali jsme se proto v jedné otázce, zda by partneři byli ochotni být poradci pro cizí pár, který se teprve seznamuje a vyrovnává s problematikou neplodnosti, v oblasti jejich bydliště. (Podělit se o své dosavadní zkušenosti, rady...)? Ve skutečnosti by to vypadalo asi tak, že pokud by přišel za lékařem do poradny nový pár, který by například za lékařem dojížděl z 50 km vzdáleného bydliště, mohl by jim lékař dát adresu páru, který jeho poradnu navštěvuje již delší dobu a žije třeba pár kilometrů od nového páru. Tak by páry mezi sebou mohly udržovat kontakt a být si navzájem oporou i přáteli.

Závěr

Neplodnost, v medicíně definovaná jako „neschopnost počít dítě během jednoho roku nechráněného pohlavního styku s normální frekvencí“, se zdá být rostoucím problémem na celém světě. Ačkoliv nejsou k dispozici přesná čísla (nechtěná neplodnost se v mezinárodním měřítku systematicky nesleduje), z různých zdrojů, včetně Světové zdravotnické organizace, zaznívají varovné hlasy.

V současnosti se odhaduje, že problémy s plodností nově prožívají asi 2 000 000 párů ročně. Všeobecně se předpokládá, že na každých 100 párů připadá 80 „normálně“ plodných a 4 zcela neplodné. Zbývající páry mají sníženou plodnost, což znamená, že jeden nebo oba rodiče trpí poruchou, která podstatně snižuje pravděpodobnost početí během jednoho roku, neznemožňuje však oplodnění zcela. Přibližně 33 % párů z této poslední skupiny zůstane po uplynutí 3 let také bezdětných.

Toto výzkumné šetření se zabývá tématem, které je velice osobní. Věříme, že svými zjištěními napomůžeme k vědeckému zakotvení poznatků o této problematice. Zjištění o pocitech obou partnerů ve vztahu jsou základem nejen k pochopení, jak se člověk v takové situaci cítí a co prožívá, ale také k vytvoření důvěrného vztahu mezi partnery samými a jejich lékařem, případně terapeutem.

Věříme, že zjištění přispějí k lepšímu vzájemnému porozumění a jistě ovlivní i myšlení lékaře, který je s partnery v kontaktu nejčastěji a kterému pár svěřuje nejintimnější záležitosti. Pár mu bezmezně důvěřuje a lékař nesmí tuto důvěru zradit, což je velice těžký úkol.

Trend vytváření skupin, kde se stýkají lidé se stejnými problémy, se pomalu přesouvá i do této oblasti. Ne všichni, ale někteří respondenti projeví zájem takovéto skupiny vytvořit a podělit se o své zkušenosti, případně být rádci párům, které nastalou situaci teprve řešit začínají.

Jedním z cílů tohoto výzkumného šetření bylo získat podklady pro vydání informační brožury, která by vzbudila zájem lidí dovědět se něco o oblasti, která kvůli své intimitě zůstává stále trochu tabuizována. Domníváme se, že díky spolupráci těch, kteří vyplnili a odevzdali dotazníky našeho drobného výzkumného šetření, se tento cíl splnil.

Literatura

1. KUBCOVÁ, Šárka. Problematika neplodnosti v partnerském vztahu. (Diplomová práce) Hradec Králové: UNI HK, 2004. 151 s.
2. MATĚJČEK, Zdeněk. Dítě a rodina.1. vyd. Praha: SPN, 1992. 223 s. ISBN 80-04-25236-2
- 3.ŘEZÁBEK, Karel. Léčba neplodnosti aneb Co dělat, když chceme dítě. 1. vyd. Praha: Grada, 1999. 102 s. ISBN 80-7169-707-9

Elektronické zdroje informací:

- 1.www.worldhealthorganization.com
- 2.www.neplodnost.cz
- 3.www.mednet.cz